

Sektionen för demokrati och styrning
Martin Lidhamn

Justitiedepartementet
10333 STOCKHOLM

Ökad insyn i partiers finansiering - ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74)

Sammanfattning (SKL:s sammanfattande synpunkter)

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är positiva till förslagen om att även partier och dess sidoorganisationer på regional och lokal nivå samt ledamöter och ersättare av landstings- och kommunfullmäktige är skyldiga att lämna intäktsredovisning för offentliggörande. Vidare är SKL positiva till en ökad transparens kring lokala partistöd och ökad tillgänglighet för allmänheten kring uppgifterna om partiernas finansiering via partistöd som betalas ut i enlighet med 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen. SKL delar utredningens bedömning att en myndighet ska ta emot samtliga intäktsredovisningar och offentliggöra dem.

- SKL är positiva till förslagen om att även partier och dess sidoorganisationer på regional och lokal nivå samt ledamöter och ersättare av landstings- och kommunfullmäktige är skyldiga att lämna intäktsredovisning för offentliggörande.
- SKL tillstyrker att landsting och kommuner som ger partistöd med stöd av 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen i anslutning till sitt beslut om sådant stöd offentliggör uppgifter om vilka partier som fått stöd och med vilket belopp
- SKL tillstyrker att samtliga intäktsredovisningar ska ges in till Kammarkollegiet, som också ansvarar för offentliggörandet av dessa
- SKL vill tydliggöra olämpligheten med flera instanser som mottagare av intäktsredovisningarna som i utredningen förs fram som eventuellt övervägande om några år

Redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag

Utredningen föreslår att skyldighet att offentligt redovisa intäkter även ska gälla partier som deltar i val till landstings- eller kommunfullmäktige och deras sidoorganisationer samt ledamöter och ersättare i landstings- och kommunfullmäktige. Vidare föreslås att intäktsredovisningen ska lämnas av varje förening gällande sin verksamhet och inte göras samlat för hela partiorganisationen. Utöver redovisningsskyldigheten föreslås att ett förbud för partier och dess sidoorganisationer att ta emot anonyma bidrag som överstiger en tjugondels (0,05) prisbasbelopp.

Ert dnr:

Förbudet gäller även för valkandidater, ledamöter och ersättare i riksdag, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlament.

SKL är positiva till förslagen om att även partier och dess sidoorganisationer på regional och lokal nivå samt ledamöter och ersättare av landstings- och kommunfullmäktige är skyldiga att lämna intäktsredovisning för offentliggörande.

SKL:s ställningstagande om redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag

- SKL är positiva till förslagen om att även partier och dess sidoorganisationer på regional och lokal nivå samt ledamöter och ersättare av landstings- och kommunfullmäktige är skyldiga att lämna intäktsredovisning för offentliggörande.

Intäktsredovisningens innehåll

Utredningen föreslår att intäktsredovisningen ska innehålla uppgifter om offentligt stöd. De nya reglerna om lokalt partistöd enligt 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen tillämpas från mandatperioden 2014-2018 och är delvis avsedda att göra beslutsfattandet, utbetalningarna och uppföljningen av det lokala partistödet mer transparent. Kommittén föreslår att landsting och kommuner ska åläggas att för allmänheten tillgängliggöra uppgifter på sina webbplatser om vilka partier och organisationer som de enligt 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen har betalat ut partistöd till och med vilka belopp.

SKL är positiva till en ökad transparens kring lokala partistöd och ökad tillgänglighet för allmänheten kring uppgifterna om partiernas finansiering via partistöd. SKL tillstyrker därför förslaget, men kan samtidigt konstatera att landsting och kommuner till viss del redan idag tillgängliggör redovisningen av vilka partier som får partistöd enligt kommunallagen genom publiceringen av fullmäktigehandlingar på landstingen och kommunernas hemsidor.

SKL:s ställningstagande om intäktsredovisningarnas innehåll

- Tillstyrker att landsting och kommuner som ger partistöd med stöd av 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen i anslutning till sitt beslut om sådant stöd offentliggör uppgifter om vilka partier som fått stöd och med vilket belopp

Tillsyn, sanktioner och offentliggörande

SKL delar utredningens bedömning att en myndighet ska ta emot samtliga intäktsredovisningar och offentliggöra dem. Utredningen föreslår att samtliga intäktsredovisningar ska lämnas in till Kammarkollegiet. SKL tillstyrker detta förslag.

I utredningen presenteras dock möjliga alternativ till en insamlade myndighet mot bakgrund av att redovisningsskyldigheten utökas till regional och lokal nivå. Utredningen för fram att det kan finnas anledning att om några år utvärdera

Ert dnr:

erfarenheterna och eventuellt överväga fördelar med andra alternativ än en insamlade myndighet.

Ett alternativ som kommittén har övervägt är att ideella föreningar, ledamöter och ersättare som enbart är verksamma på regional och/eller lokal nivå ska lämna sina intäcksredovisningar till respektive landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige. Ett argument som förs fram för detta alternativ är eventuella samordningsvinster då mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning till fullmäktige som visar att partistödet har använts till avsett ändamål. SKL anser inte att det är lämpligt med flera instanser som mottagare av intäcksredovisningarna utan bedömer det som tydligare att en myndighet ansvarar för att ta emot intäcksredovisningar, offentliggöra dem och utöva tillsyn över insynslagstiftningen. Dessutom rör de olika redovisningarna helt olika regelverk och respektive landstings- och kommunfullmäktige beslutar hur redovisningen av kommunalt partistöd ska gå till.

SKL:s ställningstagande om tillsyn, sanktioner och offentliggörande

- Tillstyrker att samtliga intäcksredovisningar ska ges in till Kammarkollegiet, som också ansvarar för offentliggörandet av dessa
- SKL vill tydliggöra olämpligheten med flera instanser som mottagare av intäcksredovisningarna som i utredningen förs fram som eventuellt övervägande om några år.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna lämnar reservation med hänvisning till eget yrkande, se bilaga 1.

Sverigedemokraterna lämnar muntlig reservation med hänvisning till sitt yrkande om bifall till Alliansens förslag till beslut (bilaga 1).

Styrelsen för Sveriges Kommuner och
Landsting
2017-01-20

Reservation från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna

Ökad insyn i partiernas finansiering – ett utbyggt regelverk

Vi reserverar oss mot beslutet med hänvisning till eget yrkande om att nedanstående förslag till yttrande ska vara SKL:s yttrande över remissen Ökad insyn i partiernas finansiering – ett utbyggt regelverk.

Ökad insyn i partiers finansiering - ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74)

Sammanfattning (SKL:s sammanfattande synpunkter)

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) avstår från att lämna synpunkter på förslagen kopplade till partier och valkandidaters redovisningsskyldighet och förbud mot ta emot anonyma bidrag då det är en fråga för respektive parti och deras respektive sidoorganisationer. Vidare är SKL positiva till en ökad transparens kring lokala partistöd och ökad tillgänglighet för allmänheten kring uppgifterna om partiernas finansiering via partistöd som betalas ut i enlighet med 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen. SKL delar utredningens bedömning att en myndighet ska ta emot samtliga intäktsredovisningar och offentliggöra dem.

- Då förslagen rörande redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag är en fråga för partierna och deras sidoorganisationer avstår SKL från att lämna synpunkter på förslagen.
- SKL tillstyrker att landsting och kommuner som ger partistöd med stöd av 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen i anslutning till sitt beslut om sådant stöd offentliggör uppgifter om vilka partier som fått stöd och med vilket belopp
- SKL tillstyrker att samtliga intäktsredovisningar ska ges in till Kammarkollegiet, som också ansvarar för offentliggörandet av dessa
- SKL vill tydliggöra olämpligheten med flera instanser som mottagare av intäktsredovisningarna som i utredningen förs fram som eventuellt övervägande om några år

Redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag

Utredningen föreslår att skyldighet att offentligt redovisa intäkter även ska gälla partier som deltar i val till landstings- eller kommunfullmäktige och deras sidoorganisationer samt ledamöter och ersättare i landstings- och kommunfullmäktige. Vidare föreslås att intäktsredovisningen ska lämnas av varje förening gällande sin verksamhet och inte göras samlat för hela partiorganisationen. Utöver redovisningsskyldigheten föreslås att ett förbud för partier och dess sidoorganisationer

att ta emot anonyma bidrag som överstiger en tjugondels (0,05) prisbasbelopp. Förbudet gäller även för valkandidater, ledamöter och ersättare i riksdag, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlament.

Då förslagen om redovisningsskyldighet och förbud mot ta emot anonyma bidrag för partier och valkandidater rör frågor kopplade till partiets verksamhet och deras respektive sidoorganisationer avstår SKL från att lämna synpunkter.

SKL:s ställningstagande om redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag

- Då förslagen rörande redovisningsskyldighet och förbud mot anonyma bidrag är en fråga för partierna och deras sidoorganisationer avstår SKL från att lämna synpunkter på förslagen.

Intäktsredovisningens innehåll

Utredningen föreslår att intäktsredovisningen ska innehålla uppgifter om offentligt stöd. De nya reglerna om lokalt partistöd enligt 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen tillämpas från mandatperioden 2014-2018 och är delvis avsedda att göra beslutsfattandet, utbetalningarna och uppföljningen av det lokala partistödet mer transparent. Kommittén föreslår att landsting och kommuner ska åläggas att för allmänheten tillgängliggöra uppgifter på sina webbplatser om vilka partier och organisationer som de enligt 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen har betalat ut partistöd till och med vilka belopp.

SKL är positiva till en ökad transparens kring lokala partistöd och ökad tillgänglighet för allmänheten kring uppgifterna om partiernas finansiering via partistöd. SKL tillstyrker därför förslaget, men kan samtidigt konstatera att landsting och kommuner till viss del redan idag tillgängliggör redovisningen av vilka partier som får partistöd enligt kommunallagen genom publiceringen av fullmäktigehandlingar på landstingen och kommunernas hemsidor.

SKL:s ställningstagande om intäktsredovisningarnas innehåll

- Tillstyrker att landsting och kommuner som ger partistöd med stöd av 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen i anslutning till sitt beslut om sådant stöd offentliggör uppgifter om vilka partier som fått stöd och med vilket belopp

Tillsyn, sanktioner och offentliggörande

SKL delar utredningens bedömning att en myndighet ska ta emot samtliga intäktsredovisningar och offentliggöra dem. Utredningen föreslår att samtliga intäktsredovisningar ska lämnas in till Kammarkollegiet. SKL tillstyrker detta förslag.

I utredningen presenteras dock möjliga alternativ till en insamlade myndighet mot bakgrund av att redovisningsskyldigheten utökas till regional och lokal nivå. Utredningen för fram att det kan finnas anledning att om några år utvärdera erfarenheterna och eventuellt överväga fördelar med andra alternativ än en insamlade myndighet.

Ett alternativ som kommittén har övervägt är att ideella föreningar, ledamöter och ersättare som enbart är verksamma på regional och/eller lokal nivå ska lämna sina intäktsredovisningar till respektive landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige. Ett argument som förs fram för detta alternativ är eventuella samordningsvinster då mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning till fullmäktige som visar att partistödet har använts till avsett ändamål. SKL anser inte att det är lämpligt med flera instanser som mottagare av intäktsredovisningarna utan bedömer det som tydligare att en myndighet ansvarar för att ta emot intäktsredovisningar, offentliggöra dem och utöva tillsyn över insynslagstiftningen. Dessutom rör de olika redovisningarna helt olika regelverk och respektive landstings- och kommunfullmäktige beslutar hur redovisningen av kommunalt partistöd ska gå till.

SKL:s ställningstagande om tillsyn, sanktioner och offentliggörande

- Tillstyrker att samtliga intäktsredovisningar ska ges in till Kammarkollegiet, som också ansvarar för offentliggörandet av dessa
- SKL vill tydliggöra olämpligheten med flera instanser som mottagare av intäktsredovisningarna som i utredningen förs fram som eventuellt övervägande om några år

Sveriges Kommuner och Landsting